Országszerte több tucat templom ólomüveg ablaka dicséri keze munkáját, de számtalan műemlék épület díszüvegeinek restaurálásában is jelentős szerepet vállalt. Magánházaknak, szállodáknak, fogadóknak kölcsönöznek egyedi hangulatot díszüveg ablakai, ajtói. Egyed János csíksomlyói műhelyében jártunk.

FOTÓ: VERES NÁNDOR

#Díszüvegkészítés

Színek és formák játéka

Több mint húsz éve már annak, hogy egy székelyföldi fiatalember hosszasabb budapesti tartózkodása alatt be-benézett egy díszüvegező műhelyébe, mert érdekelte, ami ott történik. Az eredetileg gépész mérnöki diplomával rendelkező Egyed János mondhatni egy szerencsés véletlen folytán találkozott az ólom- és díszüvegkészítéssel. Sőt, mint megjegyzi, abban a szerencsében volt része, hogy annak idején a szakma talán legjelesebb magyarországi képviselőjétől, Hatvani Sándortól tanulhatta meg a díszüvegezés csínját-bínját, mert bizony az ő műhelyét látogatta, ha tehette. Ő volt a mentora, akinek a támogatásával sikerült diplomát szereznie az Iparművészeti Főiskolán is – mondja, amikor a kezdetekről kérdezem. Ma már az ő neve is ismert a szakmában, díszüvegek tervezésével, készítésével és restaurálásával foglalkozik, készít ólomüvegeket, mintás homokfújt üvegeket.

Országszerte ismerik és elismerik

Fényképek kerülnek elő, emlékek elevenednek fel, miközben munkáiról mesél, hiszen nagyon sok kisebb-nagyobb felkérés kötődik a nevéhez. Hogy melyikre a legbüszkébb? Nem tud válaszolni. „Olyan, mintha azt kérdezné, melyik gyermekeket szeretem jobban” – replikázik. Persze hogy büszke mindegyikre, a listája hosszú, ő sorolja, én meg a teljesség igénye nélkül lejegyzek néhányat. A csíksomlyói iparművész és csapata részt vett egyebek közt a csíkszeredai Márton Áron Főgimnázium üvegablakainak restaurálásában, de a Bukaresti Nemzeti Operaház, a miklósvári Kálnoky-kastély, a nagyszebeni Brukenthal-palota, illetve a városháza is büszkélkedhet a Csíksomlyón készült díszüvegekkel. Hosszú a sora azoknak a templomoknak is, amelyeknek ólomüveg ablakait ő készítette vagy restaurálta. Vidékünkön Csíkszentmárton, Csíkszépvíz, Csíkdánfalva, Székelyudvarhely, Gyimesközéplok, Zeteváralja, Gyergyószentmiklós, Kolozsvár templomaiban lelhetők fel munkái, és a sort lehetne folytatni, de Magyarországon és Belgiumban sem vallott szégyent, onnan is rengeteg felkérést kap. „Nagyon sok kellemes emlékem kötődik egy-egy munkához, és ezek büszkeséggel is töltenek el. Ha csak a segesvári várat veszem, ott dolgozni, hát már maga a hely is különleges, vagy amikor a szebeni polgármesteri hivatalban dolgoztam, minden reggel együtt kávéztam a mai államfővel, Klaus Johannisszal. De arra is büszke vagyok, hogy a Bukaresti Nemzeti Operaháznak is dolgozhattam. Nekem minden munkám a szívem csücske. Azt nagyon szeretem, amikor változatos a munka” – magyarázza.

> **Vannak még az igazi díszüvegezésnek mesterei az országban, de nem sokan, egy kézen meg lehet számolni.**

Vannak még az igazi díszüvegezésnek mesterei az országban, de nem sokan, egy kézen meg lehet számolni – jegyzi meg. Mert díszüvegezésnek ugyan nem mondható, de sokan vannak, akik üvegből dolgoznak, majd azt színes fóliával borítják be, és öntapadós elválasztót húznak rá. „Isten igazából a valódi díszüveg- és ólomüveg-készítés nem olcsó mulatság, megvan az ára. Én is japán, amerikai, német nyersanyagokból dolgozom, minden kelléket külföldről szerzek be” – jegyzi meg.

„Itt nem lehet tévedni”

Ottjártunkkor éppen a szamosújvári templom ólomüveg ablakán dolgozott. Nyilván egy kis részén, hiszen nagy kaliberű munka egy templom ólomüveg ablakainak elkészítése, restaurálása. Most éppen színes üvegből levélformákat vágott ki sablon alapján. Legalább ezer darabot. Csapatban dolgozik – ismeri el –, mert egyedül nem tudná csinálni, viszont a csapat minden tagjának megvan az igen fontos feladata. Van, amikor a megbízással terv is érkezik, ha nem, akkor két építészmérnök fia készíti a terveket, de felesége, Klára is derekasan kiveszi részét a munkából, egyebek közt az üveg előkészítése is az ő feladata, majd pedig a méretre vágott üvegekre a mintákat, portrékat a csíkszeredai Vorzsák Gyula festőművész festi.

Hogy mi a munka menete? Elkészül a terv, majd következik a változatos színű üvegelemek precíz kivágása, csiszolása, és majd ha szükség van rá, akkor festése, ez esetben már mehet is a kemencébe kiégetésre. Egyed János Tiffany-módszerrel, rézfóliás technikával dolgozik, azaz a kis színes üvegeket rézfóliával körbefóliázza, majd összeforrasztja. Restaurálásnál más technikát alkalmaz – jegyzi meg –, ugyanis alkalmazkodnia kell ahhoz a módszerhez, ahogyan készült a restaurálandó tárgy. Munkájához elengedhetetlen az ipari, gyémántélű üvegvágó és csiszoló, többfajta sav, de ott van a kemence is. Nevetve jegyzi meg, hogy naponta tizenötmilliószor is elvágja a kezét, este kezeli, és reggel újra láthat munkához. „Itt nem lehet tévedni, nem remeghet az ember keze, ha valamit elrontottam, az kárba is megy” – mondja, miközben a csodaszép zöld színű üvegből kivágja a kompozícióhoz szükséges több száz levél egyikét.

D. BALÁZS ILDIKÓ

Kiadja a Príma Press Kft. **ISSN:** 2248-1567 Szerkesztők: Rédai Attila, Szász Cs. Emese